

سرمقاله

حکومت و موانع پیشروی انتخابات

حفیظ الله زکی

انتخابات یکی از اصول و ضرورت های اولیه نظام های دموکراتیک به شمار می آید. دموکراسی بدون انتخابات نه معنا پیدا می کند و نه کارکردهایش را به درستی انجام داده می تواند. اگر دموکراسی امروزه به عنوان نوع بهتر نظام اداری در جهان پذیرفته شده به دلیل همان سازوکارهایی است که برای تحقق دموکراسی ضروری و لازم پنداشته شده است. سازوکارهای موجود در نظام دموکراتیک روند مسالمت آمیز انتقال قدرت را تسهیل می کند و زمینه حاکمیت مردم را هموار می سازد و از تمرکز قدرت به دست عده خاص به صورت دوامدار جلوگیری می نماید.

تطبیق اصول و ارزش های دموکراسی، خصوصا در کشورهای پس از جنگ امر بیش از حد ضروری و غیر قابل اجتناب پنداشته می شوند؛ زیرا در کشورهای که مردم آنها سالها درگیر جنگ های داخلی بوده و بسیار بیرحمانه در برابر هم جنگیده اند، اعتماد به طرف های مقابل به صورت کلی منفي پنداشته می شود. از آنجا که نظام سیاسی مبتنی بر توافق جمعی شهروندان کشور است متقابل میان احزاب سیاسی، گروه ها و طیف های اجتماعی به وجود بیاید. این اعتماد زمانی به وجود می آید که منافع همه گروه های سیاسی و اجتماعی در قالب نظام آینده به گونه مناسب در نظر گرفته شود.

این اعتماد از زمانی استوار می ماند که منافع جمعی در قالب اصول و ارزش های پذیرفته شده دموکراسی قابل تأمین باشد. اگر زورگویی، ستم، تبعیض و زیاده خواهی بر اجرای قوانین و در نظر گرفتن اصول و ارزش های دموکراسی غلبه نماید، احساسات همبذیرانه مردم نیز کم رنگ می شود و ناراضی، اعتراض و نافرمانی از سیاست های دولت دوباره اوج می گیرد. بنابراین مهمترین اصل در کشورهای با سابقه جنگ، ستم و تبعیض، تقویت اصل اعتماد در میان اقوام، طیف ها و گروه های مختلف اجتماعی از یک سو و در میان حکومت و مجموعه شهروندان از سوی دیگر است. در افغانستان به دلیل خصوصیت ها و دشمنی های چندین قرنه، نظام دموکراسی مورد پذیرش قرار گرفت. انتظار این بود که در پرتو این نظام عدالت اجتماعی تأمین گردد و آزادیهای مدنی به رسمیت شناخته شود. یک وجه آشکار آزادی و برابری در انتخابات تحقق می یابد. اگر انتخابات سالم برگزار نشود و اگر گردش نخبگان بر مبنای قانون و گزینش آزادانه مردم صورت نگیرد، آزادی و برابری نیز نارس باقی می ماند.

ما در سال های گذشته انتخابات متعددی را تجربه کردیم. این انتخابات حداقل نتوانست شکلی از نظام دموکراتیک را ترسیم کند و آگاهی های مردم را از ارزش های دموکراسی بالا ببرد. در سایه همین انتخابات، نمایندگان پارلمان و شوراهای ولایتی برگزیده شدند و رییس جمهور بر رأی مردم، اقتدار سیاسی را در دست گرفت. اما این وضعیت دوام پیدا نکرد، زیرا انتخابات اخیر ریاست جمهوری با اشکالات زیادی مواجه شد. مشروعیت انتخابات زیر سؤال رفت و روند تشکیل حکومت جدید با چالش های لاینحلی روبرو گردید. انتخابات پارلمانی نیز بر اساس قانون باید در بهار سال گذشته برگزار می شد که حکومت قادر به برگزاری آن نگردید. حکومت وعده داده بود که در خزان اسماال انتخابات پارلمانی و شوراهای ولسوالی را برگزار می نماید. این درحالی است که تاکنون چالش های زیادی فرآوری انتخابات باقی مانده است.

حکومت سه ماه فرصت دارد تا زمینه انتخابات را فراهم کند. اما در این سه ماه باید فرمان تقنینی رییس جمهور در باره انتخابات از تصویب پارلمان بگذرد، اصلاحات انتخاباتی به وجود بیاید، اعضای کمیسیون های انتخاباتی از نو معرفی شوند، امنیت انتخابات به صورت قابل قبول تأمین گردد و موافقت کشورهای کمک کننده برای پرداخت بودجه انتخابات جلب شود، مسایل پیچیده و فنی انتخابات باید حل گردد و کارت های رأی گیری قبلی باطل و به جای آن کارت های نو توزیع شود. هر کدام اینها با توجه به اختلافاتی که میان دولتیم بر سر اقتدار حکومت وجود دارد، چالش زا و زمانبر خواهند بود. بعید است که حکومت بتواند در روز باقی مانده بر همه این مشکلات غلبه کرده و زمینه انتخابات سالم و عادلانه را در خزان اسماال فراهم سازد.

بر خورد دو گانه با ترورستان و دهشت افکنان

رحیم حمیدی

دهشت ناک ترین کاری را که گروه داعش تا هنوز مرتکب شده است همان مورد است. اما گروه طالبان تا هنوز بارها مرتکب چنین اعمال ضد حقوق بشری شده اند. گروه داعش اگر سسر هفت نفر غیر نظامی بی گناه را بریده اند، گروه طالبان جان دوازده نفر غیر نظامی و بی گناه را گرفته اند. اگر به لحاظ کمی این دو را مقایسه کنیم بدون شک، گروه طالبان رفتاری خصمانه تری را مرتکب شده اند. به همین خاطر، تمایز و تفکیک این دو گروه از همدیگر به منظور رفتار دوگانه کاری اشتباه است. حکومت باید همان سیاست را که در قبال گروه داعش روی دست گرفته اند باید همان گروه طالبان را در قبال گروه طالبان نیز اعمال کند.

دندغوری و دند شهاب الدین در زمستان گذشته از کنترل گروه طالبان خارج شد اما آن ها یکبار دیگر وارد این ولایت شده اند و مزاحمت های جدی برای نیروهای امنیتی و مردم محل به وجود آورده اند. نیروهای امنیتی کشور را سرخ کوتل را به محاصره در آورد. در غزنی و بسیاری از ولایت های دیگر نیروهای امنیتی کشور با این گروه می جنگد.

گروه طالبان بارها حملات دهشت افکنانه در سراسر افغانستان انجام داده است. حملات انتحاری چندی پیش این گروه در کابل پیش از ۳۰۰ کشته و زخمی بر جای گذاشت. در حالی که گروه داعش تا هنوز حملات دهشت افکنانه به پیمانانه گروه طالبان انجام در آورد.

گروه طالبان، بعد از رسانه ای شدن خبر مرگ رهبر شان حملات خود را در سراسر افغانستان افزایش داد. آن ها موفق شد که کنترل ولایت کندز برای مدنی در اختیار بگیرد. تعدادی از ولسوالی های ولایت هلمند را نیز در اختیار گرفت و هم اکنون جنگ شدید در این ولایت میان نیروهای امنیتی و گروه طالبان جریان دارد.

خوب و بد وجود ندارد و همه شان دشمن مردم افغانستان است. در وضعیت کنونی، دشمن اصلی حکومت افغانستان داعش و دیگر گروه های تروریستی نیست. بلکه دشمن اصلی حکومت افغانستان گروه طالبان است. هیچ یک از گروه های تروریستی دیگر، قادر به تصرف و به کنترل در آوردن مناطقی از افغانستان نبوده است. هیچ یک از گروه های تروریستی غیر از گروه طالبان قادر به راه اندازی حملات گسترده علیه نیروهای امنیتی کشور نیست. خطر اصلی از سوی گروه طالبان است. زرمه های سقوط حکومت که اگر هر از چند گاهی از رسانه های مختلف به گوش می رسد ناشی از تهدیدات گروه داعش و یا دیگر گروه های تروریستی نیست. تهدید اصلی که متوجه سقوط حکومت افغانستان است از جانب گروه طالبان است. به همین خاطر، گروه طالبان اصلی ترین دشمن مردم و حکومت افغانستان است. حکومت به جای سیاست دوگانه با گروه های تروریستی بهتر است که با دشمن اصلی خود برخورد سختگیرانه تر داشته باشد.

تا زمانی که حکومت سیاست خود را در قبال گروه طالبان تغییر ندهد و این گروه را به عنوان دشمن اصلی خود نپندارد احتمال رویداد های خونین در کشور بیشتر می رود. مسافران بیشتری در مسیر راهها مورد آزار و اذیت قرار می گیرد و یا حتی جان خود را از دست می دهد. برای این مهم لازم است که مردم بر حکومت فشار آورد تا سیاست خود را در قبال گروه طالبان تغییر دهد.

حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی ضرورت توسعه پایدار

علی اصغر رضوانی/ قسبمت دوم

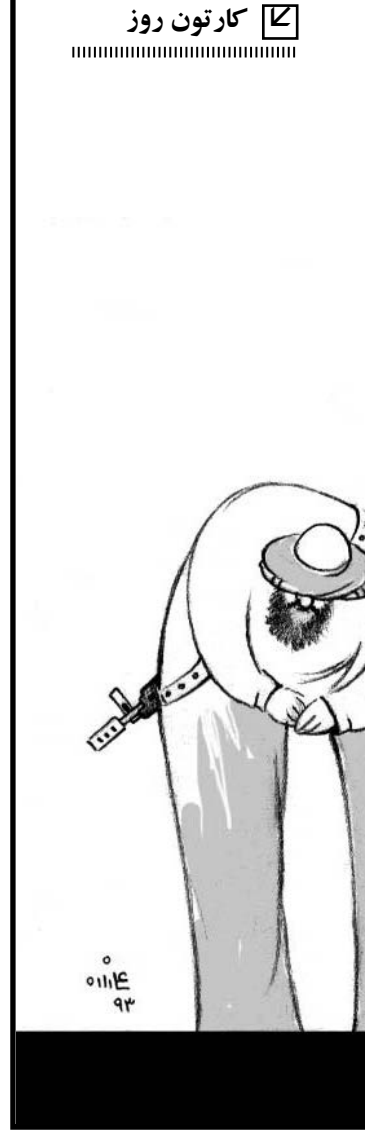

جامعه نیز باید در مترادف ساختن توسعه و فرهنگ باشد. «اصولا وقتی که شهروندان درباره جهان اطراف خود چیزهای بیشتری یاد می گیرند و هر یک از آنها در زمینه فعالیت های مورد نظر، بخشی از فرهنگ جهانی می شوند و وقتی که شهرنشینان فرهنگ خود را غنی می سازند آنگاه نسبت به لزوم حفظ محیط طبیعی و اجتماعی هوشیار می شوند.» (۸/ص ۲۷). بنابراین برای حفظ بنیانهای جامعه، افزایش آگاهیهای عمومی ضروری است، تا بتوان کیفیت زندگی و توسعه فرهنگی را بهبود بخشید. از طریق آموزش و تعمیم روشهای ارتباطی نیز توسعه فرهنگی تقویت خواهد شد و این امر به سهم خود کمک خواهد کرد تا از محیط زیست بهتر حفاظت شود و شرایط توسعه پایدار فراهم آید.

فرهنگی صورت گیرد و مدیریت بر منابع طبیعی نیز باید بر مبنای ارزشهای فرهنگی استوار باشد. توسعه کامل هم زمانی حاصل خواهد شد که محیط طبیعی و فرهنگی با هم مرتبط باشند و به این ترتیب حفظ شوند. لازم تحقق این هدف داشتن اخلاق زیست محیطی ۱ برای تمامی اقشار یک جامعه در یک کشور و در مقیاس جهانی، کره زمین است. اخلاق زیست محیطی رفتار مطلوب بشری نسبت به محیط زندگی او اعم از محیط طبیعی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی است» (۳/ص ۶۸) و در صورتی که افراد یک جامعه چنین خصوصیاتی داشته باشند، شرایط لازم برای توسعه پایدار فراهم خواهد شد. بنابراین بین فرهنگ و توسعه پیوند عمیقی وجود دارد و جدایی این دو از یکدیگر موجب خسارتهای زیادی خواهد شد. امروزه رشد مادی ناشی از توسعه به بهای خرابی و از بین رفتن محیط طبیعی حاصل شده است. این رفتار نوع بشر است که با از بین بردن برخی از سنت های فرهنگی خود به محیط زیست آسیب رسانده است. هر چند که امروزه به واسطه آثار و تبعات توسعه مادی با انهدام محیط زیست روبه رو هستیم ولی با پذیرش اخلاق زیست محیطی و تثبیت نوع خاصی از اخلاقیات نظری که بتواند بعد فرهنگی را تقویت کند، آثار منفي توسعه بر محیط زیست کاهش خواهد یافت و فقط از طریق توسعه فرهنگی است که می توان از محیط و تمامی ابعاد آن به بهترین شکل محافظت نمود. به محض تحقق چنین امری محیط نیز به سهم خود سبب گسترش ارزشهای فرهنگی می شود. ارزشهایی که می توان آنها را با توجه به مناسبات بین انسان

و تأثیر عوامل محیطی را در شکل پذیری فرهنگ یک جامعه نمی توان نادیده گرفت. فرهنگ نشان دهنده حرکت و پویایی جوامع انسانی است. فرهنگ رابطه عادلانه بین انسان و طبیعت است. فرهنگ آگاهی فرد از شخصیت خود به عنوان یک موجود متفکر و دارای اندیشه و آگاهی از روابط خود با دیگران در جامعه و با محیط طبیعی است. انسان فرهیخته هم فردی است که موقعیت و جایگاه خود را در می یابد و حقوق دیگران را محترم می شمارد. فرهنگ ادراک شخصی هر فرد از زندگی روزمره خود است که با گذشت زمان و از طریق آموزش و کسب تجربه شکل آن تکامل می یابد، «توسعه فرهنگی نیز از حقوق و تعهدات تمامی ملت ها است. همه فرهنگ ها ضمن تنوع و پراکندگی بسیار زیاد و تأثیرات متقابلی که بر یکدیگر دارند، بخشی از میراث مشترکی را می سازند که به تمامی نوع بشر تعلق دارد. عوامل محیطی نیز که در طرز تفکر و نگرش انسانها مؤثر واقع می شوند، زمینه شکل گیری فرهنگها را در این رابطه به وجود می آورند که از محیطی به محیط دیگر متفاوت است. از این رو در شکل گیری فرهنگها عوامل محیطی و انسانی به طور مشترک ایفای نقش می کنند. به عبارتی فرهنگ نوعی رفتار با طبیعت است و تقویت هویت فرهنگی نیز گویای این نکته است که رابطه بین انسان و طبیعت یک مسأله فرهنگی است و از توجه به محیط طبیعی ناشی می شود و چون بین تولید مادی، خلاقیت هنری، ارزشهای معنوی و ارتباط با طبیعت پیوندی اساسی وجود دارد، حفاظت از محیط زیست که عاملی برای توسعه پایدار محسوب می شود، می باید در قلمرو سیاستهای

به بیان دیگر دیدگاه قدیمی درباره رابطه جدا نشدنی زمین و روح این نظریه را تقویت می کند که میراث طبیعی و فرهنگی در یک مجموعه پیوسته وجود دارند، این مجموعه که در محیطهای طبیعی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی یافت می شوند از چنان اهمیتی برخوردارند که تأمل، بررسی و تحقیق در مورد آنها، راه حل های ممکن را برای دستیابی به توسعه پایدار فراهم می سازد (۳/ص ۴۶). یکی از مهمترین پیش شرطهای تحقق توسعه پایدار در هر جامعه ای موقعیت فرهنگی آن جامعه است. امروزه تمدن هر کشوری بر پایه فرهنگ مردم آن استوار است. فرهنگ نیز مجموعه به هم پیوسته ای از ارزشهای مادی و معنوی است و محیط هم در مقابل آن تأثیر پذیر است. به یقین هویت فرهنگی افراد یک جامعه نیز تحت تأثیر محیط پیرامون آنها شکل می گیرد

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.

هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود.

مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یانگتر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا

مدیر مسوول: محمد رضا هویدا

سردبیر: حفیظ الله زکی

کاریکاتورست: خالق علی زاده

دبیران: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری

مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷ - ۱۳۸